

Kiadóhivatal:

Bezerédj István utca 5. szám.

Az előfizetési pénzek és hirdetések ide küldendők.

Hirdetések

legjutányosabb számítással, díj-szabás szerint

Megjelenik minden szombaton.

KÖZÉRDEK

Szerkesztőség:

Bezerédj István-utca 5. szám.
Ide küldendők a lapot érdeklő ö-szes közlemények.

Előfizetés:

egész évre 10 kor., félévre 5 kor.,
negyedévre 2 kor. 50 fill.

Néptanítóknak,

ha az előfizetést egész évre előre
küldik, 5 kor.

TOLNAVÁRMEGYE TARSADALMI, KÖZIGAZGATÁSI ÉS KÖZGAZDASÁGI ÉRDEKEIT KÉPVISELŐ HETILAP.

AZ ORSZÁGOS M. KIR. SELEYMENTENYESZTÉSI FELÜGYELŐSÉG HIVATALOS LAPJA.

Belmunkatárs: JANOSITS KÁROLY.

Felelős szerkesztő és laptulajdonos: BODNAR ISTVÁN.

Egyes szám ára 20 fillér.

A felelőség.

Irta: Schneider János.

Nem gondoltam, mikor a lippai kereskedelmi iskolában tőzsomszédja voltam egy ürge, kistermetű fiúnak, hogy 18 hosszú év után az ő tette fog inspirálni arra, hogy vezércikk keretében elmelkedjem a pénzügyzetek igazgatói és felügyelői felelőségéről. Bille Mihályval pár évvel ezelőtt találkoztam a lippai iskolai napok óta. Meglepett az a hatáskör, amelyet a Dunaföldvári Népbanknál betöltött. Vezértitkár volt névleg, de tényleg korlátlan hatalmi intézője a pénzügyzetnek. Hallottam azóta, hogy baja volt intézettel parcellázási dolgok miatt és most találkozom ismét a nevével, amint a pénzügyzet igazgatósága becsületességével bevallja, hogy Bille Mihály pár évi működése a harminchat éves intézet összes tartalék-tőkéjét elvitte. Elvitte, mert hamis mérleg felállításával éveken keresztül, nem létező nagyságu tiszta nyereséget mutatott ki, hogy mint 2000 részvényből 401 tulajdonosa, így fokozza részvényei külső, látványos értékét és az igazgatóság ezt a merleget helyesnek találta, a felügyelőbizottság pedig az ismert, immár neveltségessé vált zaradékkal látta el.

Megdöbbenő ez az eset! Éveken keresztül lehet hamis mérleget összeállítani és azok a tényezők, akik hivatottak a közvagyon megvédésére szempontjából azt összeállítani, felülbírítani, azok évek múlva merjenek előállni azzal, amint jelentésükben mondják, hogy csak a főkönyvelői állásban beállott változással konstatálhatják, hogy évek óta a tényleges állapotoknál jobb mérleget publikáltak. Bei-merik tehát, hogy nem értettek ahhoz, amire vállalkoztak, amiért évenként számottevő osztalékokat tettek el, hogy még ma is hamis mérleget publikálnának, ha véletlenül új főkönyvelő nem jött volna. De tovább mennek és ez már merészség és nem becsülendő öszinteség. Azt írják, hogy a korábbi hibák konzekvenciáit teljes mértékben levonják. Ezen sorok olvasásánál azt hinné az ember, hogy vagyonukkal kárpótolni akarják azokat, akik a szép üzleti haszon és kamatoztatás reményében pénzüket a Népbank részvényeibe fektették az újabb időben és azután lemondanak állásukról. Amde vigjátékszerű befejezést nyer a tragikus kezdetű mondat, mikor úgy vonják le a konzekvenciát, hogy helyüket megtartják, bár fényes bizonyítékot adtak önmaguk is arról, hogy azon állások betöltésére jogosultsággal nem bírnak és lírják a jelentkező 132.075 K 41 fillért nagy lelküleg a tartalékalapból, ezzel a 142.905 K 91 fillért 10.838 K 50 fillérre szállítják le. A maguk részéről okosabban igazán nem vonhatták le a — következményeket!

Ha már azonban az anyagi felelőségen oly simán keresztül óhajtanak csuszni, nyilván azon könnyen megtámadható okoskodással, hisz a részvényesek nem károsod-

tak, hisz nagyobb osztalékokat kaptak, mint a mi megillette volna őket, határozottan elítélendő eljárásuknak az a része, hogy ügyet sem vetnek arra, hogy a 132.075 kor. 41 után ők, mint igazgatók 16 százalékos, a felügyelőbizottság pedig 3 százalékos jutalékul felvettek, vagyis pénzben oly 25 094 kor. 25 fillért, amelyhez joguk nem lett volna.

Nem gondolja a teendőit oly feltűnő pontosan betöltő igazgatóság és felügyelőbizottság, hogy azt legalább is elvárhatnák a részvényesek, hogy önként, bírósági kényszerítés nélkül visszafizessék ezen összeget?

De ezen etikai részen kívül még egy nagy tévedésben van az igazgatóság, mikor azt hiszi, hogy adóban 75.000 korona visszatéríthetőségre számíthat. A pénzügyzetek adója az igazgatóság bevallása szerint vették ki. Ezt a bevallást az intézet igazgatói megtették. Ha a kötelességüket, más kötelességük elmulasztásával, rosszul tették meg, azért felelősök csak ők maguk lehetnek, sem az államkincstárral, sem a közsegi pénztárral szemben ezért kártérítést nem igényelhetnek. Pehát ez is olyan öszszeg, ami a mulasztók által megtérítendő, mert ezzel a régi és új részvényesek egyaránt károsodnak.

Erkölcsei lehetetlenségnek tartom, hogy ezeknek tudatában a részvényesek az igazgatóság javaslatát elfogadhassák, mert ezzel ugyan teljesen illuzóriussá tennék a kereskedelmi törvény rendelkezéseit, sőt még alap nélküli jutalékkal jutalmaznák is őket. De nem az a célom, hogy direktívákat adjak egy közgyűlésnek, hogy miként lépjen fel azokkal szemben, akik egy lelkiismeretlen tisztviselő és a felszeg társadalmi felfogás áldozatai.

Igen, a társadalmi felfogás áldozatai ők és a vidék pénzügyzetei tisztviselői karának becsületességén mullik az, hogy az igazgatóságok és felügyelő bizottságok nagyrésze nem kerül ezen helyzetbe, amilyenbe most a Dunaföldvári Népbank vezetői kerültek. Ennek pedig oka az, hogy jelenleg a szakértelem és a kereskedelmi ismeretek nyújtják a legkisebb kvalifikációt vidéken ahhoz, hogy valaki igazgató, vagy felügyelő bizottsági tag lehessen. Alig találunk esetet arra, hogy valamely pénzügyzetet hosszú éveken keresztül szolgáló tisztviselő nyugdíjba vonulván, helyet kapjon azon intézet igazgatósága, vagy felügyelő bizottságában. Név, társadalmi állás, vagyon és nem tagadható családi összeköttetés kell ahhoz, hogy valaki ezen, ha nem is rendkívül fényes, de még mindig nagyon tisztességes jövedelmi állásokba bejuthasson; hogy van-e legcsekélyebb szakértelme, azt ugyan ki kere-né? Ha valahol itt alkalmazható az az örökigazságú közmondás, amit fényesen elismernek a részvényes urak mindenfelé, hogy akinek az Isten állást ad, ad hozzá tehetséget is. Csak ritka ember az olyan, aki állásának erkölcsi és anyagi felelőségességét át-

érezzi és ö-zbevegyült fűrtökkel is igyekezik elsajátítani a szakdolgozat, mint azt láttam egy szekszárdi pénzügyzet igazgatójánál, akinél éppen gyakornoki állás ügyében jártam másfélévvel ezelőtt és akit a könyvvitelten mellett találtam, mert kötelességének tartotta elméletileg és gyakorlatilag egyaránt tudni azt a dolgot, amely a becsületesség után az első kellek arra, hogy valaki egy pénzügyzet igazgatója, vagy felügyelője lehessen. Mert ugyan a milliósokkal dolgozó pénzügyzet vezetőinél található 200—300 ezer korona vagyona elégséges arra, hogy megtérüljön a betevők és részvényesek kára, ha szakértelmük hiánya miatt rövid idő alatt is százszázalékos lehet elvinni? Azután annak az anyagi felelőségeknek is mennyi, de mennyi kibuvója van. Úgyesen összehozott közgyűlés, a szavazati jog megszerzésének alapszabályszerű korlátozása stb. mindmégannyi módja a felelőség illuzóriussá tevésének. Ugyan, kérdem ezek tudatában, nem fontosabb-e a feltétlen becsületesség mellett, a 40—50 ezer korona vagyonnal szemben a szakértelem, amely a bűnös manipulációt csirájában képes meglojtani és meg tudja menteni az intézetet a pellengérré állításon kívül attól is, hogy a betevők és részvényesek vagyontukat veszíthessék?

A dunaföldvári eset megmutatja, hogy szakítani kell az eddigi felfogással. A pénzügyzeti élethől a tulságosan előtérbe nyomult társadalmi és vagyoni tekintélyrendszer vissza kell szorítani, az igazgatóállásoknál feltételül kell kikötni a mérlegképességet, a felügyelő bizottságnál pedig azt pláne a legelső kelleknek kell tekinteni, mert hogyan tudja az, az igazgatóság és a tisztviselőség szabványos munkáját megbírálni, megvizsgálni, aki maga azt elkészíteni képtelen. Hisz a felülvizsgálat mindig nehezebb, mint az alapmunka elkészítése. Pedig hány felügyelő bizottsági tag van a vidéken, aki a mérleghez alig konyit valamit, aki legfeljebb abból élösködik, amit régebben működő társától ellesett és az ilyenek megvizsgálnak egy mérleget gyakran és sok helyen, pár óra alatt. Hol itt a biztosíték tehát az intézet hitelezőire, részvényeseire nézve? A mostani viszonyok között, míg a társadalom nem teljesen helyes felfogása meg nem változik, vagy míg az állam nem intézkedik, hogy revizorok legyenek, akik hivatalból ellenőriznek a pénzügyzetek sáfarkodását, addig a görnyedő tisztviselő becsületessége csak az egyedüli és biztos alap; ha az valahol megdőlné, akkor, mint mikor a tüzhányó működni kezd, megmozdul a föld, úgy mindig a talaj a pénzügyzet alatt is és gyakran romjai alá temeti a jóhiszemű betétest, részvényest, a tehetetlenségében vergődő igazgatóság és felügyelő bizottság pedig levonja a konzekvenciákat, vagy az intézet fölszámolását kéri, avagy ha a krízis kisebb, — tenja a veszteséget a tartalékalapból.

A hétke.

Miután eleget irtunk már az egykeről, írjunk egyszer a hétkeről is, s ha az egyke elítélendő, akkor a hétkét dicsérni is illő dolog volna, mert van hétke is, csak erről nem igen írunk.

Kezdem egy országos hirre vergődött községgel: Nagy-Harsánynyal, ugyanis azt olvastuk róla, hogy van 3000 lakója és 19 tanköteles gyermeke, aztán vagy másfélév óta nem volt keresztelő. Ezzel szemben Mucsinak van 2300 lakója, 370 hétköznapi tankötelese és 140 ismétlőiskolása. 1908-ban Mucsiban »koszorúzott pályaművek« és a »bizottság« közreműködése nélkül született 108 gyermek, meghalt 40 személy és egy éven alul csak 16 gyermek halt el.

Örvendetes statisztika. Ki örül neki? Kinek érdeke a sok gyermek? Bizonyára az egész országnak. A világrendben általános szokás, hogy akinek érdekében áll valami, hát tesz is érte. Eddig szomorúan azt tapasztaltuk, hogy a népes község érdekében még nem tettek semmit. Földrajzi fekvésünk szerencsétlen, tartozunk már a bonyhádi járáshoz, a simontornyai járáshoz, mikor aztán a tamási iból két járást csináltak s hogy a dombovári elég népes legyen, Mucsit megint, minden kerdezés nélkül, Dombovárhoz csatolták; pedig Mucsit Dombovártól majdnem annyira van, mint az a bizonyos Makó Jeruzsálemtől. Az adóhivatal és járásbírság meg Gyöngyösön van.

Most újabb azzal boldogítanak: a gyulai orvosi körzetből kettőt csináltak, hogy a lélekszám ismét meglegyen, megint Mucsit vették elő, Hőgyészről Kurdhoz csatolták, holott Hőgyészen patika és két orvos is van, aztán az ut valahogy csak megvan, mert a nép odajár hetivasarra, de Kurdra csak nyaktörő uton lehet jutni, node igen, van vicinális utunk s hogy fogalma legyen valakinek, hát le is írom. Megkerülünk egy nagy hegyet Tevel felé, akkor végig megyünk a hőgyézi erdő mellett, aztán be Csibrákra és Csibrákról Kurdra. Te Deum laudamus, ha egyszer itt vagyunk.

De egy intézményünk van, a postánk: öt kilót lehet csak feladni, azonkívül egy fityinget se, s ha véletlenül egy kilóval több, kocsit vagy embert kell fogadni, aki tovább viszi. Ez posta, egy 2300 lélekkel bíró községben Valami vasut is készülődött egyszer, a község meg is szavazott 30 ezer koronát, de nem hagyták jóvá.

Se vasut, se országot. Ez a mi bajunk. Ki törődik velünk? Senki. Pedig szaporodunk. Buza, rozs, krumpli, takarmány kevés termelt, borunk az sok van, jó is, de nem tudjuk el-

adni, s ha valami borvevő hozzánk is tévedne, képtelen volna tavasz előtt elszállítani az ut miatt: léghajó állomásunk pedig nincs. S mivel borunk van, vígan élünk, az adóhátralék meg szaporodik, az adót majd borban fizetjük, ha jön a végrehajtó.

Mint a lapokból olvassuk, a kivándorlók száma ismét szaporodik, azért az intéző köröknek törődni kellene ily népes községgel, nehogy egyszer ők is elkéserevde, vándorbotot fogjanak és itt hagyják a rájuk nézve még kedves, de hegyes-völgyes szegény földjüket, hajlékukat, aztán van valami 60 zseller, ezeknek semmijük sincsen, éppen hogy csak az édes magyar levegőt szívják, 4 hónapig nem kereshetnek és földjük csak akkor lesz, ha majdan holttestüket hant takarja.

Franciscus.

VÁRMEGYE.

Tolnavármegye törvényhatósági bizottsága

folyó évi február hó 4-én délelőtt fél 12 órakor, a vármegyei székház gyűléstermében, gróf Apponyi Géza főispán elnöklésével, rendkívüli közgyűlést tart. Az állandó választmány ülése ugyanezen nap délelőtt fél 10 órakor veszi kezdetét. A Simontsits Elemér alispán által összeállított tárgysorozat fontosabb pontjai: A közgazgatási szakosztály előterjesztése, a gazdasági cselédlakások építésére vonatkozó szabályrendeletre vonatkozólag. Az igazoló választmány jelentése a választott vármegyei bizottsági tagok 1909. évre kiigazított névjegyzéke tárgyában. — Dr. Schvets Antal bizottsági tag indítványa, néhai Petrich Ferenc emlékének jegyzőkönyvbe iktatása iránt. — Kolozsvármegye s Abauj-Tornavármegye körlevele a vármegyei központi és járási számviteli intézménynek törvényhatósági hatáskörbe helyezése tárgyában. — Pést-Pilis-Solt-Kiskun, Bács Bodrog vármegye közönségének, a vármegyei nyugdíjalapok országos szervezetté alakítása és állami kezelésbe vétele tárgyában hozott határozata. — Szabolcs vármegye körlevele, a tűzoltói intézmény terhei vihesésénél mutakozó aránytalanságok törvényhozás útján leendő rendezése ügyében. — Turóc- s Hont vármegye körlevele a községi és körjegyzők nyugdíjügyének országosan leendő szervezése ügyében. — Debrecen szab. kir. város és Hajdúvármegye körlevele a »Ne temere« kezdetű pápai decretum érvénytelenítése tárgyában a m. kir. kormányhoz és az országgyűlés képviselőházához intézett feliratának támogatása iránt. — Zemplén vármegye körlevele a Rákóczi-háznak Borsiban

leendő felépítése és Rákóczi fejedelem szülőháznak az állam által leendő megvásárlása tárgyában. — Alispáni előterjesztés az 1909. évi fősorozásokhoz polgári elnökök és orvosok kiüldése tárgyában. — A tiszti ügyészi vélemények között: Szekszárd r. t. város kérvénye, hullaégető kemence létesítésének anyagi támogatása iránt.

— **Szakosztály ülések.** Tolnavármegye közigazgatási szakosztálya és igazoló választmánya 1-én, bíráló választmánya pedig 3-án ülést tart.

VÁROSI ÉLET.

Városi közgyűlés. Szekszárd r. t. város képviselőtestülete f. hó 23-án dr. Szentkirályi Mihály polgármester elnöklése alatt közgyűlést tartott, melyen a következő határozatokat hozták. 1. Az önálló gazdasági ismétlőiskola 1908/9. évi költségvetését 2670 kor. bevétellel, 2124 kor. kiadással s tehát 546 kor. felesleggel elfogadták. 2. A polgári leányiskola építésénél előforduló asztalos, lakatos és mázoló munkák kivételével a Bácskai asztalos szövetkezetet, a fiú iskolai tornaterem építésénél előforduló hasonló munkák kivételével Hivorth Ignác szekszárdi asztalost bízták meg. 3. A Delicia cukrarda által birt. Szekszárd szállobeli üzlethelyiséget a legtöbbet ígérő Emőd Benő és társainak adták bérbe 1250 kor. haszonbérért. 4. Hunyadi Károly illetőségét megtagadták. 5. A polgármesternek, Kamarás Bélának a vármegye által teljesített jégfordás ügyében beadott interpellációjára adott választat tudomásul vették.

KÖZSÉGI ÜGYEK.

Megfelebbezett bíróválasztás.

A Közérdek múlt heti számában »Községi ügyek« rovata alatt hasonló címmel megjelent sorokra a következőket közlöm:

Horváth Ferenc közleményében a választás alkalmával olyan szerepet tulajdonított nekem, a minőt én nem vittem. Sőt közleménye azt a látszatot kelti, mintha én ténykedéssel felebbezésnek alapot adtam volna, mintha a választással, annak eredményével én sem lennék megelegedve.

Valóban állításai közepette csekélységet igyekszik előterbe tolni. Azt írja, hogy: »Stern Árpád, megyebizottsági tag és községi képviselő sajátkezűleg írt és aláírt íven más tizen-

Vendégeink.

Írta: **Krammer Zsófia.**

1.

Medgyaszay Vilma.

A Király-színház színpadi bejárata előtt beszélgettem Csizsér Artúrral, mikor valaki el-suhant mellettem. Felnéztem. Üde, édes leányarcból, éljettel, lélekkel teli arcból két nevető, fényes szem ragyogott le rám; a piciny ajk szögletén finom mosoly játszott és dallamos hang csengett a fülemben: Medgyaszay Vilma volt. Néztem. Hát ez az a bájos, kedves művésznő (a híres énekesnő: Medgyaszay Ilka leánya és a nagy Megyery unokahuga), akinek szépségénél csak a művészete nagyobb. Az a ragyogó, igazi, vérbeli művészet, amely hatalmába kerít mindenkit, nagy, szent ihlettségével belelojja magát a szívünkbe. Ez a bársonyos, sima, lány hang, mely olyan grációzan, bájosan csendül Medgyaszay Vilma ajkán, borzogatja puhán, melegséggel az érzéseinket, játszadozik velük könnyedséggel, tölt el bennünket harmonikus széperzéssel. Azokkal a lélekkel kiszinezett dalokkal, édes szavakkal, eleven játékkal, mely erzéssel, melyek az igaz művészetet teszik.

Igen, ez a bársonyos, lány hang, mely most a fülemben zsongott, zummogja el pajzánul, pajkosan, huncut vidámsággal azokat a kis francia izü dalocskákat. Ennek a hangnak a szépsége, nemessége, színe teszi meleggé a »János vitéz« kis Iluskájának kedves, egyszerű alakját, ennek a hangnak a fénye emeli érvényre az egyik legmelodikusabb muzsikát, a »Van, de nincs« holdsugár-románcát, mint ahogy a legnemesebb aranyércet a finom vésű-

Utána néztem. Már eltűnt előlem. Elbucsuztam Csizsértől és mentem az utcára. Amint a csendes Csengery-utcából kiértem a forgatagos Király-utcába, szinte magam előtt láttam meg. A villamosok csengetése, a zúgó, hömpölygő emberáradat között csak egy ringó alakot láttam, csak egy dallamos hangot hallottam, két nevető szem ragyogott le reám az üde leányarcból: Medgyaszay Vilma, akinek nagy szépségénél csak a művészete, az ő bájos, csupa lélek, csupa élet művészete nagyobb.

II.

Molnár Ferenc novellái.

»Muzsika« és a »Gyerekek.«

Előttém két novellás kötet, rajta egy név, mely szinte fogalomma, jellemzéssé vált: Molnár Ferenc neve. Lapozgatom őket. Nagy fekete betűk tatognak rám mereven, hidegen, mint ha lélek sen: laknék bennük (hej, pedig mennyi lakik) és én szinte falom őket möhön, lázasan. Aztán tancolni kezdenek a betűk. Lehunyom a szemem. És mégis látok.

Nagy kaleidoszkop forog előttem. Nagy kaleidoszkop, csupa színes, kaprázatos gondolatokkal teli. Piros-kék-sárga, hideg-meleg színek forognak benne. S egyszerre csak semmi. Nagy fekete, óriási sötétség; amelyben szellemalakok kelnek; megborzogat valami: a hideg felelmetes sötétsége; csapdermed bennem valami, rémes szárnyak csapkodnak körülöttem, (talán néma éjszakában a locsogó Dunaparttól jöttek ide, ahová a *Fernande kissasszony* vitte a gyermekeit) hideg veríték ül ki a homlokomra, mintha a komor életnek s a fenséges elmulásnak lehe suhanna át. És utána valami végigsimogat lágyan, jóságosan, szeliden, amíg a szememből két nagy, forró könnycsepp pereg lefelé, le a szívemre és felolvasztja benne a

hidegséget, a felelmet, a sötétséget. Nagy fényesség támad belül, fény és melegség és valami csöndes, jóleső szomorúság: a nagy szeretetnek, a meleg, sugárzó nagy szeretetnek jelenlősága ébreszti.

Felnyitom a szemem. Nem történt semmi. Csak Molnár Ferenc novelláit olvastam. Az egyik (*»Muzsika«*) felnőtt emberekről íródott, a másik (mint a címe is mutatja), *»Gyerekek«* ről. Milyen emberekről? És hogyan? Egy-egy oda-vetett mondatban, egy szóban, egy színes leírásban mennyi gondolat. És a kirkól egyik-másik szól. Szomorú, sápadt emberei ennek a nagy, ennek a szép világnak. Koldusai, lézenegői, ide-oda bolyongó bus alakjai annak a nagy, annak a fényes, csillogó, belülnyöszörgő, horkoló, korhadt, penészes nagy városnak, a sötét, a néptelen éjszakának. Néha szinte atborzong rajtunk, amint gyűrött arcukkal futnak be a kelő nap elől, mikor az életnek a mély sötétségét látjuk meg az arcukon, azét a sötétségét, mely a kávéház-füstös éjszakából íródott rá. Már-már elfordulunk tőlük, mikor egyszerre a lelküket mutatja meg, ezeknek a látszólag züllyött alakoknak vérző, szomorú lelkét, melyet megtört, meggyötört, megtépázott az élet, szent réteggel vont be a fájdalom; a csüggedt, sápadt arcból okos lelekkel teli szemek ragyognak. És most már nem félünk, nem borzadunk tőlük, hanem nagy, meleg szeretettel szeretnénk hozzájuk fordulni, olyan meleg szeretettel, mint a milyen az író hangjából cseng ki, mikor két szóval öleli őket keblére: *»Édes testvéreim.«* Még a gonosztevőben is, akit a tisztító tűzből visszaküldtek egy napra a földre, aki fehér arcú asszonya nevével szurta a kést szívébe, mielőtt odajutott, aki durva mindenkivel s akit mindenki lök s mikor visszajön, a leánya kezét üti meg, ő még abban is megtalálja az embert. Az a gyerek nem érezte az ütés fájdalmát, az ugy

egy társával — többnyire képviselők és tanácsbeliek — ismételten arra kérték a tolnai tisztújító szék elnökét, hogy a névszerinti szavazást elrendelni sziveskedjék. Az ismételt kérés dacára nevezett elnök a kérés teljesítését megtagadta.

Ez nem felel meg a való igazságnak. A tényállás a következő: Az I. és II. birói állás betöltéséhez névszerinti szavazást kérő ívet P. Gy. felkérésére elkészítettem, aláírtam és neki átadtam. Megtettem ezt annak ellenére, hogy én már eléve a névszerinti szavazás kérését csak arra az esetre tartottam szükségesnek, ha a többség felkiáltás útján meg nem állapítható. Képviselőtestületi tagtársam felkérésére azonban nem zárkoztam el az elől, hogy aláírással rendelkezésre ne bocsássam. Az iv beadására eme fölfogásom miatt nem vállalkoztam. Ezt P. Gy. vállalta magára.

A névszerinti szavazást kérő ívnek köztünk való kézen forgása még nem jelenti a névszerinti szavazás kérésének cselekvését.

A nagyterembe belépve hallottam, amint a főszolgabíró arra kérte P. Gy-t, hogy a hídeg miatt a szavazópolgárokra való tekintettel csak akkor nyújtsa be az ívet, ha a hangulat egyik vagy másik jelölt mellett a legkétségtelenebb módon meg nem nyilvánul. Hozzajárult. A főszolgabíró megpillantva engem, odaszólitott, az előbb mondottakat megismetelte előttem. Én azt feleltem: az ívet aláírással ellátva elkészítettem ugyan, de azt P. Gy. rendelkezésére bocsájtottam. P. Gy. ekkor felem fordulva szólt: „Jó lesz úgy, ahogy a főszolgabíró ur mondja. P. Gy. a névszerinti szavazás kérésétől elállt. Ezek után P. Gy. ténykedéseben is belenyugodtam. Hozzajárultam.

Ezt közöltem az aláírók közül azokkal, akik az előszobában voltak. Tehát ezek is tudomást szerezhetek róla.

Különben is a névszerinti szavazás kérésének eszközlése csak idő kérdésevé vált.

Ugyanis az első birói állásra jelöltek voltak Ezer József, Szauter József és Budai János. Felkiáltás útján való szavazás alkalmával Budai János nevet nem hangoztatta senki sem. Következett a szavazás Ezer József és Szauter József között. Ezernek impozáns többsége volt. A főszolgabíró ekkor kérdezte, akarják-e a névszerinti szavazást? P. Gy., aki bizalmiférfit is volt, azzal felelt, hogy felesleges a névszerinti szavazás, Ezernek többsége megállapítható.

A főszolgabíró eme kérdésére a névszerinti szavazást senki sem kérte.

P. Gy. a választási jegyzőkönyvet is megjegyzés nélkül írta alá velem és a többi bizalmiférfitel együtt. Ez pedig nem jelent mást,

minthogy a választást rendben lefolytának tartottuk.

Ezt így tudtam akkor, így tudom ma is. Ezt P. Gy. is megerősíti.

Ha tehát olyan varázshatást várt H. F. a névszerinti szavazástól, miért nem készítette ő is névszerinti szavazást kérő ívet, miért nem nyújtotta be ívet, miért nem kérte a névszerinti szavazást? És csodálatos valami, most, az előjárók, továbbá Ezer József I. biróvá és Kaiser János II. biróvá történt megválasztása után van bizalommal eitelve a névszerinti szavazás iránt? Annyira szereti ezt a két birót, hogy névszerinti szavazással is megakarna őket választatni? Hisz a II. biró választása egyhangú volt! Annyira szereti a most választott előjáróságot, hogy azt akarja, hogy az ő 48. § a szerint reggeli 9 órától délután 4 óráig eltartson a választásuk, azt akarja, hogy a választópolgárság délelőtt 9 órától délután 4 óráig kiabálja az előjárók neveit.

Volt alkalmam beszélni egyik-másik felebezővel. Ezek kijelentették, hogy nekik közvetlenül szerzett tudomásuk a felebbezés állításainak valóságáról nincs, olyanok vannak köztük, akik a választás alatt egyáltalában ott sem voltak. Ezek a felebbezők szerettek volna névszerint leszávozni.

Eme, a választás után, kifejezett óhajuk vezérelte őket a felebbezés aláírásában.

Azonban még H. F.-nek is tudnia kell, hogy ez a körülmény még nem jelenti a választás törvénytelenességét s nem ok a felebbezésre sem.

Szóval a törvényszerűen megválasztott előjáróságot a közbizalomnak megnyilvánulása ültette tisztebe. Ez a bizalom legyen az erősege! Ez a bizalom vezérelje a község gazdasági és kulturális fellendüléséhez vezető uton!

Tolna, 1909 évi január 27. én.

Stern Árpád

Jegyző, ki kötelességtudásának áldozta a.

Azt hinné az ember, hogy ma már a legutolsó honpolgár is felvilágosodott legalább annyira, hogy a köztisztviselőknél a törvényben előírt kötelességteljesítést nem rója fel ő nekik bűnül. Sajnos, egyesek buta elfogultsága még egyre tart, az eljáró biróban, jegyzőben, végrehajtóban valóságos ellenséget látnak, őket okolják mindenért s rövidlátóan ezeken akarják megtorolni képzelt sérelmeiket. Amint már megírtuk, egy ilyen alantas gondolkodásból eredő bosszúnak lett áldozata Lagler Sándor nagyszokolyi adóügyi jegyző, kinek házát valami elvetemült gazember e hó 5-én felgyújtotta,

érezte, mintha forró, erős csók érte volna az ütes helyét, amilyen csak szerető apai szívből forrhat gyermeki kézre. Hiszen azt az ide-oda rugott alakot a szeretet hozta vissza, csak a tenyere, a külseje volt kérges, a belsejében meleg szív dobogott. Aztán egy-két vidámabb hang, egy két üde tavaszhajtsa az életnek. S megint más. Szenet loptak a legények, s akik épp oly koldusok, épp oly nyomorultak, mint ők: azok árulják el őket. Beteg, ziháló mellű emberek, akik az élet minden fájdalmát átérzik egy zsongó, kábító muzsika alatt s akik a lélek erejével élnek.

Tömörség, gondolat a könnyed hangok alatt; lelkemélység, csöndes szomorúság az eleven csapongó leírásokban és szeretet, nagy szeretet, mely fényvel önti le az élet kivetett, szürke, megvonuló embereit.

És a másik kötet, a: „Gyerekek”. Itt már nem is mesél. Az alakok beszélnek. Látszólag semmitmondó, kicsinyes szavak, de az élet képe rajzolódik ki belőlük. Egyszerű történetek. Pufók arcú kis iskolás gyerekek édes butaságukkal, érző lelkű Jároka Sándorok, Petrence Palkók, akikből a nagy életben azok a mindent feláldozó — némelyek szerint gyenge, némelyek szerint erőslelkű — emberek válnak, az élet csendes, egyszerű munkásai vagy hangtalan, panasztalan martirjai. A gyerekkorból a nagy életbe belevillanó jelenségek, semmitmondó, egyszerű kis gyereksók, az első tavasz lebbeneinek és az első áldozatok a szerelemnek, az első kis hazugságok. És egy másik csoport. Kicsiny gyerekek, akik csak azért jöttek a világra, hogy egy kicsit megbámulják, aztán el-tűnjenek belőle. Apró, kicsinyes dolgokról beszélnek. A halál komorságát nem értik, tréfálnak vele, csak arra jó nekik, hogy a temetésről beszéljenek, hogy az egészséges a betegtől a mindent jelentő „rézt” elcsalni akarja. Az ő

egész világuk a fényes „róz” vagy a másikkal egy pár „selyemgubó” körül forog. Csak mi érezzük kétségbeesítő nagy fájdalmat, csak a mi szívünkbe suhan be a szomorúság és nekünk borul csak könybe a szemünk, míg az a láztól kipirult kicsiny alak, miután elcsevegték édes bohóságait s a másik hiába várta a „rézt”, komolyan kérdi, mintha halál, élet, fájdalom csak azon függne: „Te János, én nem hiszem, hogy a lovaknak fejébe van szurva az a toll” (t. i. a temetési kocsit elé fogott lovaknak).

Édes kicsi gyermekei ennek a nagy Életnek, kedvességtekben, bohóságokban legszomorubb alakjai ennek a majd vig, majd szenvedő földi Letnek, akiknek arcára az elmulás van írva, akik mosolyogva, mint a selyemhernyó begubózza magatókat, játszva mentek át a semmibe, a halálba, hogy megrázzatok lelkeiket, hogy megrázza lelkeiket szájatokba adott egyszerű szavakkal az, aki így tudott benneteket megrajzolni: *Molnár Ferenc.*

III.

Jacobi Viktor muzsikája.

Valahol messze, sötét erdők mélyén, zöld fákon keresztül átrohan a szél. Madárdalok szólnak bele a szél muzsikájába. Felébred valami titokzatos birodalom. Álomvilág-mesevilág szárnyán csudahangok bugnak. Vadgalamb kűgása, fülemile szava csattog a szellőben. Messze halló haranghangok suhannak át a légen. Lagy vizek csobognak hófehér kavicsok fölött s hömpölyögve zúgnak le a mélybe. Sima totűkőr felett megszólalnak a bűbájnak minden hangjai, visszacsengenek a kék vizek mélyéből. És szállnak... szállnak. (Tengerszem tündéré.)

Magas várkastélyokban szerelmes szép leány ajkán csendül fel a nóta s száll hófehér galamb szárnyán oda, ahol „csörgedező patak

ugy, hogy a szorgalmas, ügybuzgó jegyzőnek majdnem minden ingósága odaveszett. A galád, elvetemült gyújtogató tehát ennyiben celt ért, de hogy gaztettét mennyire elítéli az egész község, semmi sem mutatja jobban, mint Nagyszokolyi község e hó 15-én tartott rendkívüli közgyűlésének hozzánk beküldött jegyzőkönyve, mely valóságos erkölcsi pallosként suhint le a gaz merénylőre.

Ezen jegyzőkönyv szerint a napirend előtt Kálmán Möríc előadó főjegyző szólalt fel. Nem hallgathat el, ugymond, egy olyan megbotránkoztató és minden tisztességes ember előtt undorító eseményt, amely az elmúlt napokban a községben megtörtént, a midőn a község egyik tisztviselőjének házát felgyújtották. Tudva van ugyanis mindenki előtt, hogy folyó hó 5-én Lagler Sándor jegyző ur háza leégett és ingóságainak jórésze is a tűz martaléka lett; a tűz csakis galád kezek gyújtogatásából keletkezhetett, mely kezek ocsmány boszúvágyukat illykép akarták kielégíteni. A boszú eredete természetesen az adózásra vezethető vissza, mert hisz a lakosság nagy rétegeiben ma is azon tévhit él, hogy az adó mennyiségét és az adóbehajtás mikéntjét a jegyző szabja meg és tekintve éppen azt, hogy — anélkül, hogy a hivatali elődök működését bírálni akarna — nevezett jegyző az, ki itt az adózás körül rendet teremtett, aki a hátralekötött behajtotta és aki az adókezeles minden ágazatában a legnagyobb rendet és pontosságot követi, természetesen a rosszindulatu és korlátolt gondolkodású emberek boszút kiáltanak, már pedig nevezett jegyző ezen cselekményért csak dicséretet érdemel és minden józan gondolkodású ember igaz és őszinte elismerését vívta ki, úgy amint egész hivatali működése és munkássága méltó az elismerésre.

Tudja jól előadó, hogy a község nevezett tisztviselőnek anyagi elégtételt nem szolgáltathat, de a kötelességünk, hogy neki legalább erkölcsi elégtétellel szolgáljunk és ezért indítványozza, miszerint fejezze ki a képviselőtestület megbotránkoztatását a galád cselekmény felett és elismerését nevezett községi tisztviselőnek az adóügyi körül kifejtett buzgó és tevékeny működéséért.

Kiss Lajos ref. lelkész, képviselőtestületi tag mindenben csatlakozva az előadottakhoz, annál inkább is szükségesnek tartja az előterjesztett indítvány elfogadását, mert tudomása szerint egyes varmegyei lapokban ugyszólván az egész község azonosítva van a galád cselekménnyel, ez ellen pedig már a község jó hírneve érdekében is, tiltakozni kell a képviselőtestületnek.

partján vízre járnak a lányok”. Csörrenő kardok, zörgő páncélok között lelkes dalok járnak. („Tüskerőzsa”).

Messze észak honából vándorutra kél a nagy, a szent szerelem meghódítani a dacos, gögös királyi lányt, hogy porba omoljon szerelme előtt. (Ratartós királykisasszony.)

És szövődik ajkán a dal a franciák könynyüverü hölgyeinek, hogy meghodoljanak az igaz férfi előtt. (Legvitézebb huszár.)

Száll, száll régi mese szárnyán, világszép Amaranthe bűvös-pici ajkán, vagyódva-epedve igaz boldogságért. (Van, de nincs.)

Álomvilág-mesevilág, sugva-bugó, édes hangon zsongó szép természet, szent szerelem, dicső nagy szerelem, mennyi a titokzatos hangod! Hogyan fér bele minden vagyad, minden vad lázad, minden finom sóhajtasod, könyörgő esdeklésed néhány dalba, amit embernek elzengeni adatott. És belefér.

Valami subtilis, finom muzsika, kifejező és gondolattal teli ezer érzésnek váltakozó hangja, ezer váltakozó érzésnek egybeolvadó nagy szépsége: ez a Jacobi muzsikája. Könnyen, édesen flirtoló hangok, dalos, kicsiny madárkák vidám szója, lázas, mély érzések, nagy fájdalmak, mely gyönyörűségek, szerelmek: ezek az alaphangjai zenejének. Cizellált finomság a hangszerelésben: az előadás.

És nyomukban felrajzanak bennünk is a gondolatok. Mesevilágban élünk. Reg elmulott gyermekálmok, rég elhangzott dajkamesek szállnak vissza hozzánk. Belemerülünk a hangokba. Tele van a lelkünk. Amint ömlenek lágyan, szeliden megragad bennünket minden, emlék: minden, ami belefaj a jelenbe, minden amit me-sejtünk belőlük a jövőből... Mintha dallamából s kicsiny kis dalból szövődnek minden édes fájdalmunk, minden vágyó vagyunk, fűlünkbe suttozva: „On revient toujours a son-

Ezek után a képviselőtestület előadó indítványát minden felszólalás nélkül, egyhangúlag elfogadja és ezt a jelenlevő Lágler Sándor jegyző ural azonnal közli, aki ezt köszönettel fogadja.

EGYHAZI ÜGYEK.

Egyházkerületi közgyűlés. A dunántúli ág. hitv. ev. egyházkerület 1909. évi március hó 17-én délelőtt 9 órakor, Pápan rendkívüli közgyűlést tart. Közgyűlésének főtárgya: Intézkedés az egyházkerületi felügyelői állásnak az egyházi alkotmány értelmében betöltése iránt.

Plébánosi eskü. Rausz Alajos, ujonnan kinevezett cikói plébános a múlt héten tette le a hivatalos plébánosi esküt.

A cikóiak volt papja. Gartner Elek, cikói adminisztrátor hétfőn hagyta el volt hivatását. A szeretet és ragaszkodás megnyilatkozása volt az, midőn távozása előestéjén a helybeli dalárda nagy közönség mellett szerenáddal lepte meg.

Lelkészek nyugdíjáruléka. A tolnai ref. egyházmege 25 lelkésze szép összeggel járul az Országos ref. lelkészi nyugdíj és özvegyárva gyámintézet fenntartásához. Így a múlt évi számadás szerint befizettek: Belépti díjban: 3486 kor. 85 fillért. Evi díjban: 1733 kor. 43 fillért. Fenntartási járulékból: 794 kor. 84 fillért. Késedelmi kamatban 5 kor. 10 fillért. Összesen 6020 kor. 22 fillért.

HIREK.

Személyi hír. Apponyi Géza gróf főispán f. hó 3-án Szekszárdra érkezik s másnap elnököl a vármegye rendkívüli közgyűlésén.

Simontsits Béláné kitüntetése. Simontsits Béláné ömeltósága lelkesen karol fel minden nemes, emberbaráti ügyet, ahol segítségre van szükség. Bár az általa kezdeményezett óvodának és népkönyvhának szüksége van minden itt befolyó jótékony fillérre, nem téveszti szem elől a magasabb országos és nemzeti célokért küzdő emberbaráti intézményeket sem, így legutóbb lelkesen karolta fel a József főherceg szanatórium ügyét is. Augusztia főhercegné halásan vette tudomásul e nemes buzgalmat és Simontsits Bélánét az Augusztia-emlékéremmel tüntette ki s ezt a következő levéllel hozatta tudomására:

premier amour". Az egymás mellé sorakozó hangokban visszhangot talál minden érzésünk. Mesevilágban járunk! Csudahangok búgnak. Ringatnak-ringatnak fájó gyönyörűséggel.

Csendül a dal. Keresztül az erdőn vidám erdei tündérek, csillogó tengerszem felett pajzán vízi tündérek játszadoznak. Könnyedén, szőkellve ugrál ide-oda, csengve-tongva, jóleső vídamsággal hangról-hangra csapong. Hová lett a fájó emlék? Elröppent. Szinte szállni-repülni szeretnénk, oly könnyűnek érezzük magunkat. Csilingelő kedves muzsika. Ott zeng a kis üstön, onnan száll tova kacagón; vidáman fecseg „szőkellő, kedves, ici-pici láb”-ról, a „kicsiny kis babáról”, szerte üz minden bánatot, szétkerget minden felhőt. Mesevilágban járunk. Csilingelő hangok kacagnak vidáman a szívkünkben.

És mély szerelmek fakadnak fel a hangokon. Nagy, igaz szerelmek, forró, erős vágyak. Belénk markol, megkap, megrezgetteti a lelkünket. Förrön, szenvedélyesen zúgnak át a levegőn, megcsapnak bennünket és körülfognak. Behálóznak, színes fátyolt vonnak elénk és mialatt vad gyönyörűséget ültetnek a szívünkbe, szépségesnek, szépnek látunk mindent: édes fájdalomt érzünk. Simogatnak a hangok szerelmesen, elcsitul minden más körülöttünk s várjuk, várjuk a „holdsugár”-t, a „bűvös szép holdsugár”-t, várjuk a Szendile hofehér galambját, a rátartó, büszke királyleány hősszerelmes lovagját.

Francia gavotteok, francia menuettek léha könnyűsége, edes-bus magyar dalok szívhez szóló danája váitakozik. Visszhangoznak a levegőben. Majd csapong, majd tompán, fájón cseng, majd huncutkás vidám, majd komoly és borongós.

Valami subtilis, finom muzsika, ezer érzésnek váltakozó hangja, ezer váltakozó érzésnek egybeolvadó nagy szépsége: ez a Jacobi muzsikája.

Méltóságos Asszony!

Ő cs. és királyi Fensége Augusztia Főhercegné legmagasabb rendelkezése szerint van szerencsem Méltóságos Asszonynak a Fenséges Asszony emlékérmét kezeihez juttatni.

Oly örömmel teljesítem Fenséges Védnök-nőnk magas rendelkezését, a mily öröme van a Fenséges Asszonynak, hogy emlékezésül a szegénysorsu tüdőbetegek iránt tanúsított odaadó, fáradhatatlan működéséért ezt a kis emléket följajánlhatja.

Valószínű a kis amulett jellegéje: »Ez emlék kísérelje útjain» és emlékeztesse mindenha arra a szép ügyre, melynek harcosául oly megleg szívvel vállalkozott, a melynek ez a jel szava: »Mentsük meg a tüdőbetegeket.»

Fogadja Méltóságos Asszony kiváló tisztelem és igaz hálám nyilvánítását.

Budapest, 1909. január 11.

Lukács,

belső titkos tanácsos, egyesületi elnök.

Látogatás a Molnár-féle nyomdában.

A Tolnamegyei takarékos és hitelbank közgyűlése alkalmával Széchenyi Sándor gróf v. b. t. t., Perczel Dezső v. b. t. t., Sztankovánszky János cs. és kir. kamarás, Széchenyi Domokos gróf, Fördős Dezső, Dömök Péter, Kurcz Vilmos, dr. Dragics Imre, dr. Tunárky Árpád, dr. Perczel Béla, Wolf Henrik, dr. Müller Ferencz, a hitelbank igazgatói és felügyelő-bizottsága megtekintették a Molnár-féle nyomda részvénytársaság gyárat. A nyomda kitűnő berendezése, a telep nagysága és különösen az lepte meg kellemesen a látogatókat, hogy a nyomda felülően sok külföldi rendelést nyert el, ami a gyár fejlettségének és versenyképességének fényes bizonyítéka.

Az árvízvédelmi intézkedések felülvizsgálata. A miniszterium, mint minden évben, úgy most is felülvizsgáltatta az árvízvédelmi intézkedéseket Wirchl József műszaki tanácsos most hétfőn járt itt, amikor végigment a Dunavédegát társulat egész védőtöltésén, megsemmisítette az összes védelmi szereket. Tóth Károly igazgató-főmérnök ez alkalommal a 100-as védőcsapatból is kirukkoltatott 50 embert, kik a helyszínen végzett munkával tettleg is bemutatották az árvízvédelemben való jártasságukat. A miniszter kiküldötte a legmelegebb elismerését nyilvánította a látottak felett.

Küldöttség a m. kir. pénzügyigazgató-nál.

A Tolnavármegyei Vendéglősök és Korcsmárosok Egyesülete Tóth Gyula elnöklése mellett folyó hó 15-én választmányi ülést tartott, melynek egyik főtárgyat az képezte, hogy miképp lehetne a nagyszámú vásári italméresi engedélyezéseket szűkebb körre szorítani. A választmány e kérdésben elhatározta, hogy a korlátlan italméresi joggal nem bírók részére kiadott engedélyek visszavonását kéri meg és e végett küldöttséget meneszt a pénzügyigazgató-sághoz. A küldöttség folyó hó 24-én tiszteltet a pénzügyigazgatóság vezetőjénél és helyettesénél, akik előtt dr. Zsigmond Ferenc ügyész tolmácsolta az egyesület kérelmét. Mindkét helyen jóakaratu támogatást ígértek. A választmány legközelebb a város polgármesterénél is tisztelegni fog.

Estély József kir. hercegnél. A budai kir. várpalotában folyó hó 25-én este József kir. herceg és Augusztia kir. hercegnő fényes estélyt adtak. Az estélyre vármegyénkből meghiva voltak: gróf Apponyi Sándor és neje, gróf Apponyi Géza és neje, gróf Apponyi Rzső, gróf Széchenyi Sándor és neje, Sztankovánszky János, neje és leányaik és gróf Széchenyi Domokos.

A szekszárdi kaszinó választmányi ülése.

A szekszárdi kaszinó választmánya e hó 27-én Bajó Pál soros elnöklésével ülést tartott. Legfontosabb tárgy a kaszinó múlt évi számadása s 1909. évi költségvetések megállapítása volt. A Rácz József pénztárnok által előterjesztett számadás szerint a házipénztár bevétele 28614 kor. 10 fillér, kiadása pedig 28610 kor. 99 fillér, így a maradvány 3 kor. 11 fillér volt. A tiszta vagyon 25020 kor. 94 fillér. A Simontsits könyvtár pénzalapja 1182 kor. 12 fillér. A Váradi Antal-féle alap 149 kor. 97 fillér. A Bezerédj István szobor-alap 27,435 kor. 13 fillér. A választmány, a számvizsgálók véleménye alapján a számadás jóváhagyását javasolja a közgyűlésnek. Az 1909. évi költségvetés, 34,584 kor. 15 fillér bevétellel 29,323 kor. 39 fill. kiadással s így 5260 kor. 76 fill. maradvánnyal irányozták elé. Örfly Lajos indítványára a házalatot és a ház jövedelmét a kaszinó egyes bevételeitől elkülönítve kezelik. Ezután megrendelték a múlt évben járatott összes lapokat,

köztük a Budapesti Hirlapot és az Ujságot 2—2 példányban s a külföldi lapok közül a N. Fr. Pressét. Simontsits Elemer vezetőigazgató bejelentette, hogy a vállalkozó 3 éves szerződését fenntartani kívánja, így az új vállalkozóról való gondoskodás kérdése ez idő szerint nem aktuális.

Az Iparösszövetség küldöttsége. Az orsz. iparösszövetség küldöttsége az ipartörvény módosítása tárgyában felmerült kívánalmakat magában foglaló emlékiratát f. hó 22-én adta át a képviselőház elnökének és Szterényi József kereskedelmügyi miniszteri államtitkarnak. A küldöttségben André István, a szekszárdi általános ipartestület elnöke is részt vett.

Február 1. A február 1-ei művész-estély páratlan sikerének ígérkezik. Szekszárdról s a vidékről rengeteg sokan lesznek, hogy gyönyörködjenek a művész és írói »triumviratus» által nyújtott pazar műsorban. Lapunk mai tárcarovatában Krammer Zsófia az ő pompás színes tollával sikerült szellemi fotografiát ad a három szereplőről. A legmelegebben ajánljuk »Vendégeinket» itt is és február 1-én is a nagy közönség szíves figyelmébe.

Adományok a szekszárdi népkönyvhára.

A népkönyvhára adakoztak: Singer Viktor 2 kiló só, 2 kiló árpakása és 5 kiló köleskása, özv. Sass Istvánné, dr. Fent Ferenc, Vaskó Ferenc (Wien), Örfly Lajos 10—10 kor., Szabó Ferenc 5 kor., Lovay Ferenc (Decs) 2 kor. — Ezen kegyes adományokat számos szegényeink nevében hálás köszönettel nyugtatom.

Bezerédj Pál, s. k.

A szekszárdi áll. főgimnázium műkedvelői estélye.

E hó 23-án díszes közönség gyűlt össze a gimnázisták estélyere, a főgimnázium tornatermében. A műsort a zenekar kezdte meg, utána Farbakó Z. a VIII-ik osztály jeles képzettségű zongoristája játszotta el Beethoven C-dur sonátájának I. részét. Kitűnő játékát zajos tapsal jutalmazta a közönség, úgy hogy a műsoron kívül is játszott még egy darabot nagy precizitással. Utána Bodnár Jenő joghallgató, az intézet volt növendéke lépett a színpadra s két monologjával »A nagyon csinos leány» és »A statisztika áldozata», zajos tapsra bírta a közönséget. Többszöri kihívás után még elszavalta Kont paródiáját a »Csont»-ot Pákh Alberttől. Azután Ihrig K. VII o. t. és Farbakó ülték a zongorához és játszották el Sauer E. »Echo de Vienne» c. darabját kiváló összjátékkal. Nekik is kijutott a taps övének. Majd a zenekar állott elő Sigora Attila vezetésével, kit szintén nagy elismerés illet meg fáradságáért, mert ő tanította be a zenekart. Az »Ibolya keringő»-t adták elő, amely után a Rákóczi induló következett. A műsor végeztével hamarosan táncra perdült a fiatalság s a főiskolai zenekar s a pár kitűnő zongorista játéka mellett táncoltak 11 óráig.

A bátaszék-dombóvári vasut elsőrangusítása immár befejezett dolog s az építésre vonatkozó árlejtést a közelmúltban tartották meg. Az ajánlatok között majdnem egy millió koronára rugó árkülönbség volt.

Tanítóválasztás. Bölcskén az ujonnan szervezett IV. sorszámú tanító állást 26 pályázó közül f. hó 24-én Kühn Gyula, a fiatal mecsek-szakáli kántortanító nyerte el. A megválasztott tanító különben zeneszerző is. Saját szerzeményű zenedarabjai közül most nemrégiben adták elő a pécsi vasuti altiszti kör dalárdájában egyiket.

Kendergyár Szekszárdon. Lapunk múlt számában hirt adtunk arról a tárgyalásról melyet ifju Leopold Lajos lelkes kezdeményezésére dr. Szentkirályi Mihály polgármester a szegedi len és kender feldolgozó gyár vezetőségével egy Szekszárdon felállítandó len és kendergyár létesítése iránt folytat. A gyár kiküldöttéi folyó hó 27-én Szekszárdra érkeztek és a város polgármesterével és Nagy György gazdasági tanácsnokkal megtekintették a gyár helyéül alkalmasnak mutatózó palánki-sziget földet, ahol zsilip létesítésével a Sárviz-csatornából volna víz szerezhető. Utóbb Boross Zoltán uradalmi intező társaságában a Csörgetőt tekintették meg, melynek víze azonban a kender áztatásra kevésbé látszik alkalmasnak.

Népszövetségi gyűlés. Bátaszéken a magyar és nemetajku tagok részére külön-külön beszámoló értekezletet tartottak Roméisz Ferenc tb. kanonok, plébános, Fehérvári Ferenc káplán és Szám József tanító lelkes közreműködésével.

Ingyen népkönyvtár. Múlt számunkban közöltük, hogy Dunaföldvár 100 korona értékű ingyen népkönyvtárt kapott. Ezt helyreigazítjuk azzal, hogy nem 100, hanem 1000 (ezer) korona értékű könyvtárhoz jutott.

— **Vonataink gyorsítása.** Vonataink gyorsítása egyszer megis csak be fog következni. Ertetülésünk szerint az államvasutak költségvetésébe a folyó évre már fel is vétetett a szekszárd-sárbogárdi vonalnak megerősítése. Lassacskán rátérnek majd arra az egyedül helyes és észszerű tervre is, hogy a csatlakozás Rétszilasnál legyen. Türelem tehát, egy kis türelem.

— **Halálozások.** A tanítói karnak egy ritka, derék, érdemes tagja hunyt el váratlanul, ferfikora legszebb idejében. Sohonyai Ferenc sióagárdi róm. kath. kántortanító halt meg e hó 28-án, életének 44-ik, házasságának 22-ik és buzgó tanítói működésének 26-ik évében, rövid szenvedés után. A megboldogult hült tetemét f. hó 24-én, d. e. 10 órakor, nagy részvét mellett helyezték örök nyugalomra ugyancsak Sióagárdon, hol közbecsülésnek és szeretetnek örvendő, 20 teljes évet töltött. Halálát gyászolják: öz. Sohonyai Ferencné, mint neje; Sohonyay Antal, Sohonyay Gizella, Sohonyay Karolina, mint gyermekei; Göbölös Józsefné szül. Sohonyay Vilma, mint testvér; Göbölös József, mint sógor; öz. Nettlau Istvánné, mint anyós; öz. Orosz Gézané szül. Nettlau Ilona, mint sógornő; Barna István, Barna József és neje Szabó Mariska, mint sógorok, illetve sógornő.

Kerekes Istvánné szül. szegfalvai Szeghy Anna Budapesten, 38 éves korában elhalt. A boldogultban **Szeghy** Sándor szekszárdi gyógyszerész testvérét vesztette.

— **Sorshuzások.** A Szekszárdon illetőségű biró 1888-ban született első korosztályú állításkötelesek sorshuzását február hó 4-én tartják a Szekszárd szálló nagytermében.

A völgyeségi járásban e hó 30-án tartják a katonakötelesek sorshuzását. 357 hadköteles kerül sorozás alá.

— **Esküvő** Antal György majosi ág hitv. ev. tanító f. hó 14-én d. u. 3 órakor esküdött örök hűséget a bonyhádi ev. templomban Haffner Erzsikének, Haffner István majosi jegyző nővérének.

Dr. Dallmann Gusztáv tolnai orvos, a tolnai r. k. templomban, február hó 6-án tartja esküvőjét **Partl** Ellával.

Hermann Nándor bátaszéki kereskedő, február hó 6-án tartja esküvőjét **Eichardt** Malvinnal, Bátaszéken.

— **Magyar előadás Bonyhádon.** A bonyhádi róm. kath. körüi vigalmi bizottság elhatározta, hogy február 22-én táncsal egykeletűt színelőadást rendez. Egy-két tag amellet volt, hogy német előadás legyen. A hazafias vigalmi bizottság azonban arra törekszik, hogy tekintettel epen a polgári osztályra, mely szívesen látja, ha gyermeke magyarul tanul, okvetlenül magyar színelőadást tartsanak. Valószínű tehát, hogy a német darab elmarad, ami hazafias szempontból csak dicséretes és örvendetes dolog.

— **Eljegyzés.** Theuerle Károly alsónánai kereskedő eljegyezte Vargha Ferenc vármegyei nyug. hivatalnok leányát, Ilonkát.

— **Nyilvános nyugtázás.** A bátaszéki önkéntes tűzoltó-testület folyó hó 16-án tartott táncmulatsága alkalmával felülfizettek: Návay Emil 9, Góczy N. János, M. J. 5—5, Ettenberger, N. N., Majtinszky Manó 2—2, Schneider Miklos, Herbszt József, Mayer Márton, Bauer Imre, Bauer György, Széles József, Thassy László 1—1 koronát, Gehring Tamás 30 fillért. Fogadják e nemesszivű adakozók a testület nevében őszinte és halás köszönetüket. Máté József elnök, Jäger József pénztáros.

— **A pécs-bródi vasut elejtése.** Az eszéki „Drau» arról értesül, hogy a pécs-bródi vonal kiepítésének tervét végleg elejtették és hogy a magyar kormány ismét visszatér a régi tervhez és Budapest—Bátaszék—Mohács—Észék—Vrpolje—Samac felé építi ki az új, legrövidebb összeköttetést Bosznia felé. — Samacon állandó hidat építenek a Száva fölé. — E hír bennünket, szekszárdiakat igen közelről érdekel. Örülünk, ha biztos helyről mielőbb megerősítést nyerne. — Sokszor elmondtuk, hogy ennek a vasutnak kiepítése, igazi országos érdek!

— **Gyanus halálozás.** **Stier** Mari 20 éves varróleány, aki mintegy két hét előtt érkezett Budapestről Szekszárdra szüleihez, ahova Budapestről völgyenyét is várta, folyó hó 26-án **Tositzki** Mihályné szekszárdi szülesznő lakásán elhalt. Tositzkiné állítása szerint a leány a mondott napon délután 4 óra tájban ment hozzá, ott mintegy 1/4 órai tartózkodás után rosszul lett s görcsök következtében elhalt. Minthogy előzőleg 2 másik tudos asszonnyal is járt, hogy szegényetől megmentsék, dr. **Komáromy** Gyula városi t. orvos feljelentésére a gyanus körül-

mények között bekövetkezett haláleset ügyében megindult a vizsgálat. A vizsgálatot **Rácz** József rendőralkapitány vezette, s minthogy dr. **Markovich** Jenő vizsgálóbíró, dr. **Kozacek** József kir. ügyész, **Boda** Géza törvényszéki jegyző közbejöttével, a dr. **Hangel** Ignác és dr. **Kramolin** Gyula kir. törvényszéki orvosok által megejtett boncolás bűnös műtét fennforgását állapította meg, elrendelte Tositzkiné előzetes letartóztatását s a terhelést átadta a kir. ügyészségnek.

— **A béke jele.** **Reich** Oszkár tamási szolgabíró, aki mint passzionátus katona ismeretes, e téren irodalmilag is működik s a veszprémi gyakorlatokat önbuzgalmából automobilon végigcsinálta, miután felévi szabadsága alatt teljesen meggyógyult, lépéseket tett, hogy gyengédesé miatt letett tisztii rangját, tekintettel a közelmúltban forgalomba jött háborus hírekre, visszanyerhesse. Illetékes helyről azonban azt a felvilágosítást kapta, hogy a háboru szempontjából nincs értelme törekvésének, miután a messzinai katasztrófa hatása alatt az európai hangulat teljesen bekésre fordult s háborura semmi kilátás nincs. Ezen felvilágosítás folytán **Reich** Oszkár a kérelemtől elállt.

— **Villamos világítás Tolnában.** Tolna község képviselőtestülete elhatározta, hogy villamos telepet létesít. Ebből a célból ajánlattételre hívta fel a villamos berendezések készítésével foglalkozó cégeket. **Dr. Szentkirályi** Mihály polgármester és **Szabó** János városi mérnök személyesen érintkezésbe léptek Tolna község előjáróságával oly irányú tárgyalás indítása érdekében, hogy a Tolnában szükséges villamos világítást a szekszárdi villamosmű szolgáltatná. Ennek a tervnek a megvalósulása esetén a szekszárdi telep kibővítése is könnyebben volna megoldható, másrészt pedig a tolnaiak nagy költség megtakarítással juthatnának villamos világításhoz.

— **Részleges tisztújítás a paksi kaszinóban.** A paksi kaszinó e hó 24-én dr. Somogyi Zsigmond alelnök elnöklété alatt közgyűlést tartott. A közgyűlésen elnökké megválasztott: **Rassovszky** Julián, igazgatóvá: **Hör** Antal, jegyzővé: dr. **Grosch** József, választmányi tagokká: **Szentiványi** József és **Késmárky** Iván, továbbá a közgyűlés elfogadta az 1908. évi számadást és megszavazta az 1909. évi költségvetést. A közgyűlés után társas vacsora volt, mely csak a reggeli órákban ért véget.

— **Mentslevél Schönbergerné bárónénak.** A szekszárdi származású Schönberger Béláné bárónét, született Wallenstein Rózát tudvalevőleg 10 évre kitiltották a főváros területéről. A báróné, aki most legutóbb Kölnben telepedett meg, kitiltása óta többször megkísérelte, hogy visszatérhessen Budapestre, azonban minden igyekezete hiábavaló volt. Nemrég azután budapesti jogi képviselője útján azzal a kérelemmel fordult **Boda** Dezső dr. főkapitányhoz, hogy legalább rövid időre szóló visszatérést engedjen meg neki. Kérésében hangoztatja, hogy erre a visszatérésre azért van szüksége, hogy Kispesztén levő ingatlanainak eladását személyesen intézhesse. A főkapitány a kérésnek most helyt adott és megengedte Schönbergernének, hogy 1909. február elsejétől számított nyolc napon át Budapesten tartózkodhassék.

— **Jótekonyság szélhámosa.** **Bartus** István tamási lakost egy **Ivanics** Karoly nevű egyén felfogadta fuvarba, hogy a szomszédos községekbe vigye el, ahol ő Udva község tűzkárosultjai részére könyöradományokat gyűjt. **Ivanics** már 5 napi fuvarral tartozott **Bartus**-nak, amikor Tamásból megszökött. A tamásii csendőrség megkeresésére Budapesten a rendőrség **Ivanics**ot elfogta, amikor kiderült hogy községes szélhámos, hamis okmányok alapján gyűjtött s előzőleg **Miskolc**, **Eger** és **Szolnok** vidékén is követett el c-alásokat.

— **Halálos esés.** **Paks**ról írják: **Ledneczky** János jómódu cseresznyespusztai 53 éves gazda kukoricaszárát szállított, miközben a magasan fölrakott szekérről lefordult agyarázkodási szenvedett és rövid szenvedés után meghalt.

— **Sebfortózási áldozata.** **Samborics** Balázs szénbányász, szászvári lakos a napokban kitérte a karját. Ezt a bajt könnyen kiheverhette volna, de sebfortózást kapott és 21-én délután abba belehalt.

— **Leégett szeszfőzde.** **Schneider** Géza paksi szeszfőzdejében hettőn délután egy erős dördülés volt hallható, mely után láng csapott fel a kazánból. Az erős légnomás az ott foglalatosság munkásokat a tulajdonossal együtt kiröpítette a véletlenül nyitva maradt ajtón. A láng fölcsapott a tetőre és a szeszfőzde pár

pillanat alatt lángban állott. A gyorsan megjelent tűzoltók csak sikerült a tüzet lokalizálni, a szeszfőzde azonban leégett. A munkások közül **Kovács** János és **Lak** Sándor kezükön és arcukon szenvedtek égési sebeket. **Schneider** Géza tulajdonos pedig a lábán sérült meg.

— **Véres verekedés.** **Bekő** Ferenc és **Pár** Gusztáv Bátaszéken az Arany Nap vendéglőben kártyázás közben összeszólalkoztak. A verekedő természetű, többször büntetett **Pár**, a vita hevében sörös pohárral fejbe ütötte **Bekőt**, akit rögtön elborított a vér, **Bekő** pedig egy fém husverővel viszonzta az ütések s oly súlyos sérüléseket ejtett ellenfelén, hogy annak életben maradása is kétséges.

Fogorvos

Kovács J.

vásártér-utcai műtermében hiányzó fogak pótlása, csaposfogak, arany koronák és szájpádlás nélküli fogak (hidmunka) készíttetnek. Fogtömés, foghuzás és fogtisztítás a legjobb módszer szerint eszközöltetnek. — Szegényeknek rendel délelőtt 8—9-ig és délután 1—2-ig.

Muzeum, közintézetek ügyei.

Muzeumi felolvasás. Szombaton f. hó 30-án este 1/26 órakor **Liszló** Géza főgimnaziumi tanár tart felolvasást vetített képek kíséretében **Petőfi** Sándorról. Vasárnap este 5 órakor ugyanez.

TANÜGYI HIREK.

Rovatvezető: Nagy Béla.

Felhívás a tanítókhöz nyugdíjazásuk ügyében. Felhívom tankerületem azon tanítóit, kik e tanévben nyugdíjaztatni óhajtnak magukat, hogy nyugdíjaztatási kérvényüket kellően felszerelve, 1909. április havában hivatalomhoz terjesszék be, mely esetben kérvényük szeptember 1-ére elintéztést fog nyerni.

Szekszárd, 1909. január 28.

Tihanyi Domokos,
kir. tanácsos, tanfelügyelő.

A közokt. miniszter ajándéka. A szakcsi rk. óvodának ingyen foglalkoztató eszközöket engedélyezett a közoktatásügyi miniszter.

Megnyílt iskolák. A csámpai községi iskola és a tolnai állami iskola megnyitattak.

Bezárt iskolák. A szemecpusztai községi és a moragyi ref. iskolák bezártattak.

Tanítválasztás. Az újonnan szervezett gerjéni községi tanítói állomásra **Dézsai** István gerjéni ref. osztálytanító választott meg.

Kinevezés. Győrkösné **Péterffy** Regina, a dunaföldvári kunon szaktanító gazdasági ismétlő iskolához szaktanítónővé neveztetett ki. Eddig mint állami tanítónő működött.

É. tesítő. Az állami, községi és magán elemi iskolák tanítói tartoznak értesítő könyvecskét vezetni, azt karácsonykor, husvétkor és tanév végén kitölteni, valamint akkor is, ha a tanuló időközben más intézetbe iratkozik be. (Miniszteri rendelet 138.650/1908. sz.)

Megnyitás. A tolnai ovoda és menedékház újból megnyitott.

MULATSÁGOK.

— **Táncvigalom Gyönkön.** A gyönki ker. nőegylet folyó évi február hó 6-án a Kaszinó termében műkedvelő előadást és táncvigalmat rendez **Belépti-díj:** Személyjegy 2 kor., családjegy 5 kor. Színre kerül: «A nyolcadik pont.» Vigjáték egy felvonásban. Továbbá: «A miniszterelnök balja.» Vigjáték egy felvonásban.

— **A tolnai ipartestület mulatsága.** A tolnai ipartestület január 23-iki táncmulatságán befolyt 345 kor. 80 fill. melyből kiadás csak 40 kor. volt zenére. **Wirth** Henrik vendéglős volt szíves a tánctermet ingyen átengedni azt fűteni és világítani. Felülfizettek: **Perler** Ernő 3 kor. **Maixner** János, **Perler** József, **Luther** Wilmos 2—2 kor., **Buday** József, **Hetenyi** Alajos, **Tözsér** Mihály, **Petrics** József, **Gombor** Terona, **Krisit** József, **Bruckér** Antal, **Molnár** Ist-

ván, Perler József, Braun József, Perler János, N. N., Szemer József, Schubert István, Szászy Lajos, Korn Alajos, Brucker Adolf, Müller Ferenc, Hényer János, Fekete Agoston, Weltman Ignác és Kramer Miksa 1—1 kor., Korn István, Szabadi István, Starasser Fülöp és Schwemdtner István 40—40 fill. Jegyeiket megváltották: Buday János, T. K., Hofbauer Simon 3 kor., Lehman György 3 kor., Schneringer Károly, Thrastin János, Szerafin Ferenc, Ezer József 2—2 kor., Tokalics József 1-20 kor., Schmiedt József 1 korona.

A dombóvári ipartestület bálja. A dombóvári ipartestület e hó 23-án kiválóan sikerült bált rendezett. Az iparosok dokumentálni akarván az összetartást, oly feltűnő nagy számmal jelentek meg, mint még ott sohasem. A mulatság kitűnő hangulat mellett reggelig tartott. Jelen voltak:

Asszonyok: Benkő Józsefné, Cser Józsefné, Czimmerer Józsefné, Dénes Jánosné, Degovics Lajosné, Enczel Istvánné, Főbusz Antalné, Farkas Lászlóné, Horváth Jánosné, Hujber Lajosné, Iktóts Sándorné, Jáger Ferencné, Kovács Vendelné, Kovács Ödönne, Kiss Imréné, Kardos Vendelné, Kalmár Ferencné, Krizlinger Lőrincné, Kalocsá Mihályné, Király Sándorné, Liebermann Jánosné, Link Jánosné, Lukovits Jánosné, Müller Józsefné, Molnár Pálné, Nagy Károlyné, Rehálék Mártonné, Paronay Jánosné, Prangárt Imréné, Rein Jánosné, Reich Józsefné, Rajz Józsefné (Kaposvár) öz. Réth Árpádné, Rajz Jánosné, Strack Imréné, Stern Jakabné, Schmieder Károlyné, Schäffer Jánosné, Schmidt Medárdné, Schager Györgyné, öz. Szijártó Károlyné, Tóth Sándorné, Tóth Pálné, Turi Józsefné, Thész Antalné, öz. Weisz Ignácné.

Leányok: Czimmerer Mariska, Encel Linus és Ilonka, Farkas Ilonka (Budapest), Göllöncser Mariska (Hetény), Kardos Terus, Kiss Mariska, Kupi Paula (Bonyhád), Király Erzsike, Kner Éva, Lu ovits Erzsike, Molnár Mariska és Rozika, Mócs Rozika, Nagy Linus, Rajz János (Kaposvár), Rátkay Erzsike (Lábod), Schmidt Mariska, Schager Mariska, Szijártó Mariska és Margit, Tóth Terus.

Jegyeiket megváltották: Rozsics Endre, Schell János 6—6, Szerafin Gyula, Szabó Jenő 5—5, Neufeld Sándor 4, Pigmond Gyula, Schmieder György 3—3, Marosi István, Polgár Ignác, Csery István, dr. Kerész Lipót 2—2 koronával.

Felülfizettek: Róthmél Henrik, öz. Ivanics Antal 3—3, Prangárt Imre, Farkas Emil, Schmidt Medárd, Spitzer Imre, Raisz Mihály, Reinicz Armin 2—2, Tóth Sándor, Stern Jakab, Reich József, Hujber Lajos, Dénes János, Molnár István, Genál Gyula, Iktóts Sándor, Schmieder Károly, Liebermann János, Iktóts Imre, Pribay Ferenc, Kovács Ödön, Bruck Sándor, Horváth János, Kollár Gyula, Rein János, Szilók Gyula, Wolf Gyula, Müller József 1—1 koronát, Molnár Pálné 40 fillért.

PÉNZINTÉZETEK.

Rovatvezető: Schneider János.

Térszűke miatt több merlegről a jövő számunkban közlünk ismertetést.

A Tolnamegyei Takaré- és Hitelbank közgyűlése.

A Tolnamegyei Takaré- és Hitelbank folyó hó 26-án tartotta gróf Széchenyi Sándor v. b. t. t. elnökleite alatt közgyűlését. A jegyzőkönyv hitelesítésére Örfly Lajos és dr. Tanárky Árpád kerétek fel. Az igazgatóság jelentését Leopold Sándor vezérigazgató olvasta fel. A nagy figyelemmel összeállított jelentés az általunk már közölt számadásokon kívül foglalkozott az általános gazdasági kérdéssel és a kereskedői világot oly lázban tartó adóreform kérdésére is kiterjeszkedett. Ezen aktuális kérdéssről a következőket mondja a jelentés. „A múlt évi tiszteletteljes jelentésünkben arra mutattunk ama viszonyokra, melyek az új adóreform javaslatban a nyilvános számadásra kötelezett vállalatokkal szemben tervezettek: A képviselőház pénzügyi bizottsága nem rég végig tárgyalta a javaslatokat és nem csak, hogy ezen hibákat mind meghagyta, hanem még szigorította is a javaslatot, dacára a miniszter jól megokolt véleményének, a tőkekamat adót a kormány tervezte 5 százalékról 10 százalékra emelte, ami által leginkább a takarékoság sújtatnék. Egyébként az egész adóreformjavaslat irányát legjobban tükrözi vissza ez az intézkedés, melyet oly intézetekkel szemben tervez, amelyek 8 százaléknál nagyobb, illetve a bizottság módosítása szerint a hivatalos kamatlábon felül 3 százaléknál magasabb kamatot szednek. Hogy a mi intézetünk ez által nem érintetik, felesleges mondanunk. Mi csak jellemezni kívánjuk azt a szellemet, mely az adójavaslatot átlengi. A magasabb kamat szedését természetesen minden tisztességes ember elítéli, az adóreform javaslat szerint azonban ily intézettel szemben az állam, mint a közérkölc legfőbb őre azt mondja: A magasabb kamat szedése éppen nem helyesíthető, de ha már megtették, vagy megteszed, *ámde én is részt kérek belőle*, én csak úgy nyughatom bele, ha 10 százalék helyett 15 százalékot kapok.“ A helyesléssel fogadott igazgatósági je-

lentés után Tomcsányi Lajos olvasta fel a felügyelőbizottság jelentését, amely után a közgyűlés a merleget elfogadta, az igazgatóságnak és felügyelőbizottságnak a felmentvényt megadta. A tisztanyereségre vonatkozó javaslatot, mint már közöltük, elfogadta a közgyűlés az igazgatóság azon módosításával, hogy a resicai és ajkai szerencsétlenek részére 100 koronát ad és ezzel a nyereséget átvittet kevesbiti.

Perzel Dezső meleg szavakkal emlékezik Széchenyi Sándornak az intézet fejlesztése körül szerzett érdemeiről. A közgyűlés nagy lelkességgel Széchenyi Sándort ismét elnökke választotta. Dr. Leopold Kornél felolvasta Ujfaluzy Imre igazgató klaszikus szépségű lemondó levelét. Az 1861. nagy idők vármegyei főjegyzőnek jeles tollára ismerünk e sorokban. Az egyhangulag lefolyt igazgató választások után felemelkedett Leopold Sándor és egészen meghatóttan, könyező szemekkel következő szavakkal bucsuztatta el Ujfaluzy Imre volt igazgatótársát: Tisztelt Közgyűlés! Midőn Ujfaluzy Imre intézetünk igazgatóságától megváltik, a magam részéről nem lehet, hogy szó nélkül napirendre térjek. Akár kristálytisztá jellemet, akár páratlan kötelességérzetet, akár pedig ritka szerénységét tekintjük, mindenképpen azon meggyőződésre jutunk, hogy igen megérdemelte azt, minek részese, hogy *minden ismerőse*, kivétel nélkül *tisztelője* is. Most is csak azért nem volt reábirható, hogy tovább is helyén maradjon, mert kétélyei támadták, vajon hajlott kora és gyengült egészségénél fogva, képes lesz-e az állással járó feladatoknak mindenben megfelelni?

A t. közgyűlés az állást betöltötte, ámde én, őt még mielőtt tagja lett a: igazgatóságnak, már nagybecsűlni tanultam és a kívül 18 évi együttműködés folytán a legszorosabb, legbensőbb barátság köt össze, tajdalmasan érzem a lelkiismeretes munkatárs és hű barátanak oldalam mellőli távozását!

Némi megnyugvással szolgál csak az, hogy — bár más hatáskörrel — de mégis közreműködő tényezője maradt intézetünknek!

Ő Nagyméltósága mélyen tisztelt elnökünk már megtette az indítványt, mit a t. közgyűlés el is fogadott, mely szerint a visszavonuló igazgató iránti elismerésnek ad kifejezést és sajnálatának, hogy visszalepett. Tudom, hogy mindnyájunk óhaját fejezem ki, midőn kérem Istent, ajándékozza meg őt állandó egészséggel és tartsa meg drága életét még soká, igen soká! Általános éljenzés követte a vezérigazgató szavait.

Az igazgatóság tagjaivá megválasztották a régiek közül Leopold Sándor, dr. Hangel Ignác és dr. Leopold Kornél, az elhunyt Klingner F. helyébe Szeghy Sándor, Ujfaluzy Imre helyébe dr. Martin József. A régiek nevében Leopold Sándor mondott köszönetet, az újjak egyenként köszönték meg a közgyűlés bizalmát és ígéretet tettek állásuk lelkiismeretes, buzgó betöltésére. Széchenyi Sándor a közgyűlés minden tagjának igaz érzelmeit tolmácsolta. Amidőn indítványozta, hogy a távozó igazgatónak érdemeiért elismerés szavaztassék. A felügyelő bizottság tagjaivá megválasztották Perzel Dezső v. b. t. t., Tomcsányi Lajos, Gal Arnold és a lemondott Kiss Ernő helyébe Ujfaluzy Imre. Az igazgatótanácsból kilépő Sztankóvánszky János, gróf Széchenyi Domokos, Fördős Dezső és Dömök Péter újból megválasztották az igazgatóvá lett Szeghy Sándor helyébe Wolf Henrik nagybirtokos választott be.

A Simontornyai Takarékpénztár XXIX. évi merlege.

Az 1907. évi részvény kibocsájtással nyert tökélet és a sikeres kihelyezés, de a betétállomány fokozatos gyarapodása az intézet jelentékery lendületét eredményezte a lefolyt évben. A betét és heti betétállomány 98893 kor. 45 fill. emelkedést mutat, a kihelyezéseknél a váltó tárcá 153,241 kor. 15 fill., a jelzálog kölcsönök 71,598 kor. 45 fill., a folyó számla kölcsönök 84,699 kor., a hetibetét kölcsönök 49,000 kor., emelkedést mutatnak.

Egyedül a kezességi kötvényeknél van 5446 kor. apadás. Az évi tiszta nyereség az 1907. évből áthozott 4012 kor. 86 fill. figyelmen kívül hagyásával 30,754 kor. 35 fill., vagyis 9233 kor. 43 fill. több, mint 1907 évben volt. Az évi összes nyereségnek, 34,767 kor. 21 fill. felosztására vonatkozólag az igazgatóság a következő javaslatot terjesztette a f. hó 28-án megtartott közgyűlés elé.

Fizetessék ki 900 drb részvény után 28 koronával 25,200 kor. adassék tartalékalapra 6796 kor. 10 fill., jótékony célra 450 kor. és vitessék át 1909. evre 2321 kor. 10 fillert.

Az intézet ügyes vezetésére vall, hogy annak dacára, hogy 300 részvényével többnek kellett osztalékot fizetni mint a múlt évben, azért az 1907. évi 28 koronás osztalék minden nehézség nélkül fentartható volt. Ezen osztalék, ha a részvények forgalmi értéket 350 koronára tesszük 8% kamatoztatásnak, a részvény belértékének emelésére fordított összeg pedig 5104 kor. 34 fill. 162% jövedelemnek fel meg.

A jól vezetett intézet merlegének több adatai a következők: Összes vagyon 1.921.074 kor. 02 fill. Ebből váltóra 933.359 kor. 15 fill., folyó számlára 113.891 kor. 49 fill., jelzálogra 616.169 kor. 74 fill., hetibetét kötvény kölcsönben 138.033 kor. van elhelyezve. Az intézet alaptőkéje 180.000 kor., tartalék tőkéje 150.163 kor. 89 fill. Betétek 1.228.117 kor. 90 fill., hetibetét 51.125 kor. 46 fill., visszszámítási hitel 247.351 kor. 80 fillert.

NYILT-TÉR.*

Jegyzőkönyv.

Fölvetett Szekszárdon, 1909. január hó 2-ikán Tauszig Adolf és Sarkadi Andor urak között fölmerült becsületbeli ügyben.

Jelen vannak: Tauszig Adolf ur részéről, mint megbizottak: Boda Vilmos és dr. Leopold Kornél.

Sarkadi Andor ur részéről dr. Gulyás József és Gonda Bela.

Tauszig Adolf ur megbizottai lovagias elégtételt kérnek Sarkadi Andor urtól az általa a szekszárdi kereskedelmi kaszinóban, folyó hó 21-en Tauszig Adolf ur ellen használt következő sértő kifejezésekért: ilyen Tauszig féle salakoktól meg kell a kereskedelmi kaszinót tisztítani!“

Sarkadi Andor ur megbizottai kijelentik, hogy a sértésért megbizottjuk a lovagias elégtételt megadni hajlandó.

Megbizottak az ügy érdemében tárgyalván, Sarkadi Andor ur megbizottai kijelentik, hogy felük magatartásának oka az volt, hogy Tauszig Adolf ur pár héttel ezelőtt megbizottunk annak egyik főlebbvalója előtt elítelő nyilatkozatot tett, ami felükre nevezve kellemetlen volt.

Tauszig Adolf ur megbizottai kijelentik, hogy megbizottjuk a szóban forgó bírálatot minden sértési célzat nélkül tette.

Sarkadi Andor ur megbizottai őszintén felük nevében kijelentik, hogy a panaszolt sértő kifejezéseket felük egész terjedelmében visszavonja, kéri azokat meg nem törtéteknek tekinteni és a sértés elkövetését sajnálja.

Ezek után megbizottak kijelentik, hogy az ügy mindkét fel részéről a lovagiaság szabályai szeriñt elintéztetett. Km.

Boda Vilmos Gonda Vilmos
Dr. Leopold Kornél Dr. Gulyás József
Tauszig Adolf ur megbizottai. Sarkadi Andor ur megbizottai.

A szakcsi közegészségi ügy.

A csecsemőkorát élő »Szekszárdi Ujság« folyó hó 3-iki számában »Szeljegyzetek« alatt üres buzakalászt jellemző kifejezéssel mellátja a szakcsi közegészségügyi nyomorúságokat.

Ha telt buzakalászt lett volna a cikk írója, akkor meglátta volna a kervény szövegében, hogy *Békéssy urat semmivel sem bántották meg a kervényezők, érdemeiből semmit le nem vontak, őt elesapatni nem akarják, a kenyeret szájából kivenni nem agyarkodnak, csupán csak helyettesért könyörögtek.*

Nem tudom, kit ért a mozgató alatt, *»kinek nagyon kevés köze lehet a becsülethez.«* Az egész szakcsi közönséget-e, avagy azt, aki ezen közönség türelmetlenségét papírra tette? Mert itt mozgató volt az egész közseg. Ha ezt érti kifejezése alatt, akkor ez nem tartja magához illőnek, hogy az éretlen kirohanásra reagáljon, ha pedig a kervény fogalmazóját tekinti annak, ugy a cikkíró urnak felette ajánlatos, hogy meg egy kissé gyakorolja magát az iránygyakorlatban és az izléses kifejezések elsajátításában, mert ily módon még a »Szekszárdi Ujság«-ot sem lehet szerkeszteni.

Egy aláíró.

* F rovat alatt közöltékért nem vállal felelősséget a szerkesztőség.

KÖZGAZDASÁG.

A takarmányinség enyhítése. A takarmányhiány miatt indított mozgalom vármegyénkben, a takarmányféléknek immár megtörtént szétosztásával ugyiszólván befejezést nyert. A szétosztásra mindenütt **Molnár József** gazdasági egyleti titkár, vármegyei gazdasági előadó ügyelt fel, nagy körültekintéssel és lelkiismeretességgel. Kiosztottak pedig a vármegye területén: 105 métermázsa szénát, 717 métermázsa alomnak való szalmát, 910 métermázsa olajpogácsát, 1917 métermázsa rozs korpát és 5897 métermázsa buza korpát. A takarmánytermékek kedvezményes ára volt, métermázsként: széna: 7:30, alomszalma: 3:80, olajpogácsa: 10:98—11:40, korpa: 9:09—9:27 fillérig.

SZERKESZTŐI ÜZENETEK.

Pénzintézeti. Köszönjük. De, hogy feleltünk el a vidéki pénzintézetekről, kevés azonban a helyünk, így hasáskán kerülhet csak sor mérlegeik ismertetésére. De sorba vesszük valamennyit.

Fischl Lajos butor- és épület-asztalos, a „Pirnitzer József és Fiai“ kereskedők házában dus raktárt tart, a legújabb és legmodernebb butorokból, szalon-ebédlő- és irodaberendezésekből, részletfizetésekre is. Azonkívül nagy raktárt tart vasbutorokból. Asztalos-munkák a leggyorsabban, jutányos áron készülnek.

Ideális arcz-crème a **zsirtalan**
DIANA ARCZKENŐCS
nappali használatra.

Az arcznak üde színt kölcsönöz és azt hársónypuhává teszi.

Éjjeli használatra a **zsirszerű**
DIANA ARCZKENŐCS
szepítő, májfolt és mindennemű arctisztítatlanság ellen.

Ara 1 korona.

Diana szappan 70 fillér.

Diana hölgypor 1 kor.

Kapható:

Szeghy Sándor gyógyszer-tárban Szekszárdon. 3-26

Találmányok

szabadalmazása vagy értékesítése előtt úgy Magyarországon mint bármely külföldi államban, forduljon a

„Szabadalmi Ujság“

szervezettségéhez **Budapest, VII. ker., Erzsébet-körut 26.** Kérje a „Szabadalmi Ujság“ ingyen mutatvány-számát. 17-2

Ujdonság! Diványpárnák fényképpel.

NE TÖRJE A FEJÉT
alkalmi ajándék

miatt, mert a legszebb meglepetés egy jól sikerült

fénykép,

mely az egész megyében csakis

Kiss Jenő

„Kossuth“ műtermében

Szekszárd, Széchenyi-utca 651.

A legszebb kivitelben készülnek:
Medallonok, nagyítások, olaj és aquarell festmények.

Állandóan fűtött terem.

Sikerért közösködöm.

Kossuth Ferencz levele!

Tek. Balázsovich Sándor gyógyszerész urnak Sepsiszentgyörgy.

„Csúzos bántalmaknál az „INDASZESZ“ bedörzsölése jó hatásának mutatkozott. Kérem legyen szives nekem három üveggel küldeni.“

KOSSUTH FERENCZ.

Számos előkelőségek és orvosok igazolják, hogy a törvényesen védett székelyhavas

INDASZESZ

gyógyfű sósborszesz

legjobb szernek bizonyult a test és izmok edzésére. Üdit és frissít. Megóvja a testet a hideg káros betolyásától. Massagehoz (gyuró-kenő-kura) felette ajánlatos. **Leghatásosabb szer** csúsz, köszvény, rheuma, fejfájás, nátha, influenza, tagszagatás és mindennemű meghűlésből eredő bajok ellen. A székelyhavas „INDASZESZ“ össze nem tévesztendő más sósborszesz készítményekkel, melyek egyszerű szeszkeverékek, holott az „INDASZESZ“ székelyhavas gyógyfüvekből előállított és hatásában teljelmulhatatlan gyógyszer-különlegesség.

Készíti Balázsovich Sándor gyógyszerész, Sepsiszentgyörgy. A törvényesen védett székelyhavas „INDASZESZ“ kapható 2 és 1 koronás üvegekben az országokban mindenütt Főlerakat: Szekszárdon, Miklós Aladár drogériájában. (4-10).

Monogrammok

himzéshez, egyszerű és díszes kivitelben, jutányos áron kapható

SINGER MÓR

látszerész, vésnök és himzőminta készítőnél

Szekszárd, Casino-bazárépület. 3-5

Előnyömdák olcsón berendeztetnek

Grammofon kedvelők
figyelmébe!

Bármely gyártmányu dupla (két oldalú) lemezt 1 kor. 50 fillér ráfizetéssel

új lemezre átcserélek. Óriási lemez választék. Grammofonok mélyen leszállított árban beszerezhetők

Fekete Hugó

rövidáru, szabócikkek, ajándék- és disztárgyak raktárában

SZEKSZÁRD, Kaszinó-bazár.

LEGNAGYOBB-SZÖLŐOLTVÁNYISKOLA
AZ ÁLLAMI FELÜGYELET MELETT LÉTESÜLT

MILLENNIUM

TELEP
NAGYŐSZ
TORONTÁL M.

TERJEDELME 500 KAT.HOLD
KÉSZLET SOK MILLIÓ
ÁRJEJYÉK INGYEN

MILLENNIUMTELEPEN-VETTEM **MILLENNIUMTELEPEN-VETTEM**

NEM A

Tolna község előjáróságától.

5031/908. sz.

Hirdetmény.

Alulírott helyhatóság közzé teszi, hogy a **tolnai uradalom** holtuna parti területén szétszórtan fekvő körülbelül **8-9 köből követ**, miután azt ismeretlen tulajdonosa, a kitűzött záros határidő alatt el nem szállította, az előjáróság **1909. évi február hó 26-án délután 2 órakor** tartandó nyilvános árverésen a legtöbbet ígérőnek a helyszínén elfogja adni

Tolna, 1909 január 23-án.

Schmiedt József,
jegyző.

Ezer József,
bíró.